

Zvolen, Bratislava 21. 6. 2019 / aktualizované 10. 7. 2019. Na Slovensku predčasne umiera kvôli znečistenému ovzdušiu viac ako 5 000 osôb ročne. Spolu s Poľskom, Českom a Maďarskom patríme ku krajinám s najviac znečisteným ovzduším v EÚ. Dlhodobu prekročujeme predovšetkým limity znečistenia prachovými časticami (PM). Podľa OECD nás v roku 2015 stálo znečistenie ovzdušia z dôvodu predčasných úmrtí 9,279 mld. EUR, čo predstavovalo takmer 6,5 % HDP krajiny.

Experti z občianskeho združenia Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy - CEPTA analyzovali metodikou Svetovej zdravotníckej organizácie situáciu v oblastiach s riadenou kvalitou ovzdušia našich krajských miest na základe údajov oficiálneho monitoringu SHMÚ. Hodnotili dopady prachových častíc PM_{2,5} a PM₁₀ a oxidov dusíka NO_x, teda troch hlavných znečisťujúcich látok v ovzduší našich miest, ktorých pôvodcami sú predovšetkým doprava, priemysel s energetikou a spaľovanie tuhých palív v domácnostiach.

Výsledky analýzy dopadov znečisteného ovzdušia v krajských mestách SR za jeden rok:

Mesto/ORKO

Počet predčasných úmrtí spôsobených znečisteným ovzduším v krajských mestách*

Náklady znečisteného ovzdušia v mld. EUR**

Bratislava

1 580

4,176

Košice

990

2,621

Banská Bystrica

340

0,901

Prešov

410

1,083

Trenčín

190

0,497

Trnava

240

0,633

Žilina

310

0,815

Nitra

300

0,800

*Vysvetlivky: * zaokrúhlené na celé desiatky; ** jedná sa iba o ekonomické škody z predčasných úmrtí spôsobených znečisteným ovzduším bez zarátania liečebných nákladov, práceneschopnosti, či škôd na poliach a v lesoch.*

Reaguje Daniel Lešínský, predseda o. z. CEPTA: „Výsledky našich prepočtov sú zarážajúce o to viac, o čo ležérnejšie sa doteraz pristupovalo k riešeniu znečistenia ovzdušia v našich mestách, obciach a rozpočtom v celej krajine. Vnímame ako nevyhnutné bez zbytočného odkladu vyčleniť na ochranu ovzdušia adekvátne financie, vyriešiť kompetencie pre samosprávy a podmieniť čerpanie verejných financií vrátane EÚ fondov zeleným verejným obstarávaním. Ďalej zaviesť účinné opatrenia regulácie dopravy a emisií z lokálnych kúrenísk, podporiť bezemisnú dopravu, ukončiť výnimky zavedenia najlepšie dostupných technológií v priemysle a energetike“.

Znečistené ovzdušie spôsobuje predovšetkým kardiovaskulárne ochorenia, ochorenia dýchacích ciest vrátane astmy a chronickej bronchitídy, kognitívne poruchy, reprodukčné problémy vrátane predčasných pôrodov či nízkej pôrodnej hmotnosti.

Kontakt: Ing. Daniel Lešínský, PhD; tel: +421 905 581 076; mail: lesinsky@changenet.sk

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

